

WYROK

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Dominika Wilijewicz

Protokolant: sekr. sąd. Michał Zimnowodzki

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko **A. D.**

o zapłatę kwoty 24.141,82 zł

1. zasądza od A. D. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 24.141,82 zł (dwadzieścia cztery tysiące sto czterdzieści jeden złotych osiemdziesiąt dwa grosze) wraz z:

a. ustawowymi odsetkami za okres od dnia 3 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

b. ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

oraz kwotę 2.719 zł (dwa tysiące siedemset dziewiętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 2.417 zł (dwa tysiąc czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

z zastrzeżeniem, iż jego odpowiedzialność jest solidarna z A. S. (1), w stosunku do którego wydano prawomocny nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 21 października 2013 r. sygn. akt I Nc 994/13;

2. przyznaje adw. A. J. z Kancelarii Adwokackiej w Ł. ul. (...) p. X lok. 13 kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu i nakazuje wypłacić ją ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 października 2013 roku (...) sp. z o.o. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwani A. S. (1) i A. D. solidarnie zapłacili na rzecz powódki z weksla kwotę 24.141,82 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 3 października 2013 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powódka jest remitentem weksla wystawionego przez A. S. (1), za zapłatę którego poręczył A. D.. Pozwani, pomimo wezwania do wykupienia weksla, nie dokonali zapłaty. (pozew – k. 2-3)

W dniu 21 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Toruniu uwzględniając żądanie pozwu, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. (nakaz zapłaty – k. 23)

Nakaz zapłaty wydany wobec A. S. (1) uprawomocnił się z dniem 18 kwietnia 2014 roku. Z uwagi na brak informacji o miejscu pobytu pozwanego A. D., a tym samym niemożność doręczenia nakazu, Sąd Rejonowy w Toruniu uchylił wydany w stosunku do pozwanego nakaz zapłaty, a następnie zawiesił postępowanie. (postanowienia – k. 40, 42)

Zawieszono postępowanie podjęto z dniem 4 grudnia 2014 roku. (postanowienie o podjęciu postępowania – k. 53)

W odpowiedzi na pozew pozwany A. D. wniósł o odrzucenie pozwu wobec braku należytego umocowania pełnomocnika powoda, ewentualnie – z ostrożności procesowej – o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł również zarzut niewłaściwości miejscowej. Wskazał ponadto, że weksel jest nieważny z uwagi na nieoznaczenie go pieczęcią firmową wystawcy oraz że został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową (odpowiedź na pozew – k. 58-61)

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2015 roku sprawę przekazano do tutejszego Sądu jako właściwego miejscowo. (postanowienie – k. 66)

W toku postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwany A. D. był pełnomocnikiem przedsiębiorcy A. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Firma Budowlana Usługowo-Handlowa (...) (bezsporne; informacja z (...) k. 136-137)

W dniu 8 marca 2013 roku w Ł. A. S. (1) wystawił weksel własny in blanco na rzecz remitenta - (...) sp. z o.o. celem zabezpieczenia roszczeń powodowej spółki z tytułu sprzedaży materiałów budowlanych. Weksel został podpisany przez A. S. (1) i A. D. jako poręczyciela. (bezsporne; kserokopia weksła – k. 19, przesłuchanie pozwanego - protokół rozprawy z dn.07.04.2016 r. - 00:14:06-00:16:49)

Zgodnie z deklaracją wekslową, opatrzoną datą 8 marca 2013 roku, spółce (...) przysługiwało prawo do wypełnienia weksła in blanco w każdym czasie, na sumę odpowiadającą zadłużeniu A. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Firma Budowlana Usługowo-Handlowa (...) z tytułu sprzedaży przez stronę powodową towarów na podstawie faktur z odroczonym terminem płatności, łącznie z odsetkami. Remitent miał prawo opatrzyć weksel datą płatności wg swojego uznania, a także klauzulą „bez protestu”, zawiadamiając wystawcę o wypełnieniu weksła listem poleconym, wysłanym przynajmniej na 7 dni przed terminem płatności. Jako miejsce płatności weksła wskazano adres siedziby (...) sp. z o.o. (kserokopia deklaracji wekslowej – k. 86)

W dokumencie poręczenia wekslowego pozwany A. D. oświadczył, iż składa podpis na wekslu in blanco jako poręczyciel solidarny za wystawcę, wyrażając zarazem zgodę na treść deklaracji wekslowej. Nadto, pozwany oświadczył, że znana jest mu sytuacja finansowa, ekonomiczna i prawna wystawcy weksła. W dokumencie zawarto również wzmiankę o obowiązku zawiadomienia poręczyciela o wypełnieniu weksła poprzez wysłanie na adres pozwanego na 7 dni przed terminem płatności listu poleconego ze stosowną informacją o wypełnieniu weksła. (kserokopia poręczenia wekslowego – k. 88)

W okresie od 22 marca 2013 roku do 10 maja 2013 roku (...) sp. z o.o. wystawiła na rzecz przedsiębiorcy A. S. (2) 12 faktur, dokumentujących sprzedaż materiałów budowlanych, z odroczonym o 60 dni terminem płatności. Zamówione towary były odbierane przez A. S. (1) i A. D.. (bezsporne; faktury VAT i dowody wydania – k. 87-135, zeznania świadka S. F. - protokół rozprawy z dn.07.04.2016 r. - 00:04:30-00:11:26)

Wobec braku zapłaty za zakupione towary powodowa spółka w dniu 24 września 2013 roku wypełniła weksel na kwotę 24.141,82 zł, określając termin płatności na dzień 2 października 2013 roku. Suma wekslowa obejmuje kwotę 23.318,43 zł tytułem nieuiszczonej ceny za materiały budowlane oraz kwotę 823,39 zł tytułem odsetek ustawowych od należności głównej naliczonych do dnia wypełnienia weksła. (bezsporne)

Pismami z dnia 24 września 2013 roku (...) sp. z o.o. wezwała wystawcę weksla i poręczyciela – pozwanego A. D. do wykupienia weksla, informując o wysokości sumy wekslowej, terminie i miejscu płatności. Wezwania okazały się bezskuteczne. (bezsporne; wezwania do zapłaty – k. 4-5)

W dniu 21 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Toruniu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w stosunku do A. S. (1), uwzględniając dochodzone przez spółkę (...) roszczenie z weksla. (nakaz zapłaty – k. 23)

Do chwili obecnej należność objęta żądaniem pozwu nie została zapłacona (bezsporne; przesłuchanie pozwanego – protokół rozprawy z dn.07.04.2016 r. - 00:20:09-00:22:21)

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalono w oparciu o przywołane powyżej środki dowodowe w postaci dokumentów oraz zeznań świadka S. F. i przesłuchania pozwanego A. D.. Okoliczności faktyczne były w przeważającej mierze bezsporne. Pozwany nie kwestionował faktu poręczenia wekslowego ani wysokości sumy wekslowej; potwierdził, że A. S. (1) nie dokonał zapłaty za zakupione materiały budowlane, nadmieniając jedynie, że być może jedna faktura została zapłacona, lecz nie jest tego pewien.

Świadek S. F. nie potrafił w sposób jednoznaczny wskazać formy organizacyjnej działalności prowadzonej przez A. S. (1) ani roli jaką pełnił w związku z tą działalnością pozwany A. D.. Nieścisłości w powyższym zakresie, a także brak szczegółowej wiedzy świadka co do zabezpieczenia wekslowego nie dezawuuują wiarygodności jego zeznań. Zważywszy należy, że świadek w powodowej spółce pracował na stanowisku doradcy technicznego. Zajmował się m.in. wydawaniem towarów zakupionych przez kontrahentów, do zakresu jego kompetencji nie należała natomiast szczegółowa znajomość ich formy organizacyjnej i struktury wewnętrznej. Nie bez znaczenia jest również okoliczność upływu ponad 3 lat od realizacji zamówień, których płatność zabezpieczona była przedmiotowym wekslem, a także fakt wielokrotnego odbioru zakupionych towarów zarówno przez A. S. (1), jak i A. D.. Również brak wiedzy świadka co do szczegółów wystawienia weksla i sporządzenia deklaracji wekslowej nie może zostać poczytany za okoliczność ujemnie rzutującą na wiarygodność jego depozycji. Jak zeznał świadek, zabezpieczeniem zapłaty przez kontrahentów (...) sp. z o.o. zajmowali się pracownicy odrębnego działu spółki.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo - jako zasadne – należało uwzględnić w całości.

Podstawę odpowiedzialności pozwanego A. D. stanowi zobowiązanie z tytułu poręczenia zapłaty weksla własnego in blanco wystawionego w dniu 8 marca 2013 roku przez A. S. (1).

Stosownie do dyspozycji art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. 2016 r. poz. 160 – tekst jednolity), zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 1 przywołanej ustawy, poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Istota poręczenia wekslowego polega zatem na przyjęciu odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu. W wypadku poręczenia za wystawcę weksla własnego awalista jest głównym dłużnikiem wekslowym. Poręczenie wekslowe nie zabezpiecza wywiązania się z umowy, w związku z którą został wystawiony weksel lub zostało udzielone poręczenie wekslowe. Oznacza to, iż poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje. Do poręczenia wekslowego nie stosuje się przepisów kodeksu cywilnego dotyczących poręczenia. (I. H., Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny komentarz, LEX, 2011)

Wobec niezrealizowania przez wystawcę weksla świadczenia ze stosunku podstawowego łączącego go ze stroną powodową (tj. niezapłacenia przez A. S. (1) ceny za zakupione materiały budowlane), spółka (...) wypełniła weksel zgodnie z deklaracją wekslową, określiła sumę wekslową na kwotę 24.141,82 zł i wezwała dłużników wekslowych do zapłaty. Tym samym, wobec zaktualizowania się wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanego, stał się on zobowiązany do zapłaty kwoty objętej żądaniem pozwu. Wypada podkreślić, że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z wystawcą weksla. Zgodnie bowiem z art. 47 ust. 1 i 4 ustawy Prawo wekslowe, kto weksel wystawił, przyjął,

indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciw innym dłużnikom, nawet następującym po dłużniku, przeciw któremu wpierw skierowano dochodzenie sądowe.

W tym miejscu należy podnieść, że formułowany przez pozwanego A. D. zarzut nieważności wypełnionego przez powódkę weksla jest bezzasadny. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy Prawo wekslowe, zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Jak trafnie podnosi się w doktrynie i orzecznictwie, poręczyciel wekslowy nie odpowiada tylko wówczas, jeżeli:

a) poręczenie zostało udzielone z naruszeniem wymogów formalnych jego ważności określonych w art. 31 ustawy Prawo wekslowe

b) poręczenie zostało udzielone na wekslu niespełniającym warunków weksla własnego lub trasowanego

c) nie powstało ważne zobowiązanie osoby, za którą poręczył - sytuacja taka zaistnieje, gdy awalant nie złożył na wekslu podpisu w ogóle lub nie złożył ważnego podpisu. (por. I. Heropolitańska, Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny komentarz, LEX, 2011; uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 maja 2005 r., III CK 520/04, OSN 2006, nr 4, poz. 67; z dnia 31 marca 2006 r., IV CSK 132/05, LEX nr 195420; wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3 poz. 8 i wyrok SA w Katowicach z dnia 30 września 2005 r., I ACa 1286/05, LEX nr 164627).

Odnosząc się do zarzutu pozwanego o nieopatrzeniu pieczęcią firmową podpisu wystawcy należy odwołać się do art. 101 ustawy, stanowiącego o ustawowych elementach weksla własnego. Zgodnie z pkt 7 przywołanego przepisu, jednym z warunków ważności weksla jest podpis wystawcy. Ustawodawca nie wprowadził wymogu, by na wystawcy ciążyła powinność oznaczenia weksla pieczęcią firmową. Również w judykaturze i doktrynie nie uzależnia się ważności weksla od opatrzenia go pieczęcią firmową wystawcy. Kwestią odrębną, niewystępującą na gruncie przedmiotowej sprawy, jest natomiast zagadnienie sposobu oznaczenia, iż określony wystawca działa w imieniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Za chybiony należy również uznać podnoszony przez pozwanego zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Twierdzenia strony pozwanej zawarte w odpowiedzi na pozew wskazują, że w istocie pozwany zarzuca, że treść porozumienia jest nazbyt ogólnikowa i nie wskazuje w sposób precyzyjny, kiedy weksel może zostać uzupełniony. Wypada podkreślić, że ustawodawca nie przewidział żadnej szczególnej formy porozumienia wekslowego, zatem może być ono zarówno pisemne, jak i ustne, osiągnięte w sposób wyraźny lub dorozumiany. Brak jest także regulacji, która wskazywałyby na niezbędne elementy porozumienia. Nie ulega jednak wątpliwości, że porozumienie – jako umowa - musi określać wzajemne prawa i obowiązki stron. Strony zawierające umowę, zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 353¹ k.c., mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Analiza treści deklaracji wekslowej prowadzi do wniosku, iż strony w sposób dostateczny określiły przyszłe wierzytelności, które zabezpiecza weksel oraz sytuację, w której remitent jest uprawniony do wypełnienia weksla. Co istotne, pozwany przed podpisaniem weksla zapoznał się z treścią deklaracji wekslowej i zaakceptował ją. Brak jest przy tym jakichkolwiek argumentów, które przemawiałyby za uznaniem, że weksel został wypełniony przez powodową spółkę niezgodnie z deklaracją wekslową.

Mając na uwadze powyższe, zasądzono od pozwanego A. D. na rzecz (...) sp. z o.o. w K. kwotę 24.141.82 zł. Odsetki za opóźnienie naliczono począwszy od dnia 3 października 2013 roku tj. dnia następnego po terminie płatności weksla. Zasądzając odsetki, Sąd uwzględnił, iż z dniem 1 stycznia 2016 roku – w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 r. poz. 1830) - ustawodawca wprowadził podział na „odsetki ustawowe” i „odsetki ustawowe za opóźnienie”.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego – jako strony przegrywającej sprawę – na rzecz powódki kwotę 2.719 zł, w tym kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa

procesowego. Do kosztów procesu zaliczono czwartą część opłaty od pozwu - 302 zł (art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. 2014 r. poz. 1025 t.j.), wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej – 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz. U. 2013 r. poz. 490 t.j.) oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W pkt 2 wyroku przyznano adw. A. J. kwotę 2.952 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu, nakazując wypłacić powyższą kwotę ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Ustalając wynagrodzenie pełnomocnika, przyjęto stawkę minimalną w kwocie 2.400 zł powiększoną następnie o podatek od towarów i usług w wysokości 23% (§ 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. 2013 r. poz. 461 t.j.)